

Γιατί πολλοί πλάνοι εξήλθαν στον κόσμο, που δεν ομολογούν ότι ο Ιησούς Χριστός ήρθε μέσα σε σάρκα· αυτός είναι ο πλάνος και ο αντίχριστος. Προσέχετε τους εαυτούς σας, για να μη χάσετε αυτά που εργαστήκαμε, αλλά να απολάβετε πλήρη μισθό. Καθένας που προχωρεί και δε μένει στη διδαχή του Χριστού, δεν έχει το Θεό· όποιος μένει στη διδαχή, αυτός έχει και τον Πατέρα και τον Υιό.

2 Ιν. 7-9

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ Η ΓΙΟΓΚΑ*

του Γιοχάννες Άαγκααρντ
Καθηγητού θρησκευολογίας στο Πανεπιστήμιο Άαρχους της Δανίας.

πηγή: <http://www.orthodoxnet.gr/pdf/par%2044.pdf>

1.Εισαγωγή

Υπάρχουν πολλές καινούργιες λέξεις και έννοιες που εισέρχονται στη γερμανική γλώσσα της καθημερινότητας χωρίς να είναι πάντα σαφές τι σημαίνουν στην πραγματικότητα. Είναι σημαντικό εμείς οι Χριστιανοί να γνωρίσουμε αυτές τις έννοιες, για να τις κατανοήσουμε καλύτερα, διαφορετικά δεν θα μπορέσουμε να τοποθετηθούμε πραγματικά απέναντι στις έννοιες που αυτές οι λέξεις μεταφέρουν.

2. Όλα είναι στάχτη!

Η στάση ζωής της Γιόγκα εκφράζεται ως ακολούθως: «Η στάχτη είναι φωτιά, η στάχτη είναι νερό, η στάχτη είναι γη, όλα είναι στάχτη, ο αιθέρας είναι στάχτη, οι αισθήσεις είναι στάχτη, τα μάτια και

κάθε άλλος τρόπος αντίληψης είναι στάχτη» (Ατάρβα Σίρας). Με αυτά τα λόγια υπογραμμίζεται ότι όλα είναι πρόσκαιρα, προσωρινά, πόνος, βάσανα και θάνατος. Η ζωή με τα βάσανά της και με το θάνατο συνεχίζεται σε έναν αιώνιο κύκλο (περιπλανήσεις ψυχών), από τον οποίο δεν μπορεί να ξεφύγει κανένας άνθρωπος. Η αιώνια ζωή είναι το ατελείωτο και ανυπέβλητο βάσανο. Οι συνεχείς επαναγεννήσεις θα γεμίζουν το μέλλον και το αν θα πάει κανείς προς τα πάνω, προς μια καλύτερη ζωή, είτε προς τα κάτω, προς μια χειρότερη ζωή, αυτό δεν έχει καμμία σημασία, γιατί όλη η ζωή είναι στάχτη.

Οι διάφορες ινδουιστικές θρησκείες έχουν αυτό το κοινό σημείο: επιδιώκουν να εξέλθουν αυτού του κύκλου της ζωής, για να γλυτώσουν από το βάσανο της ζωής! Αυτό δεν μπορεί να το χαρακτηρίσει κανείς ως ώθηση προς θάνατο, διότι επιδιώκουν να ξεφύγουν και από τον θάνατο επίσης. Κάποιος θα μπορούσε να το προσδιορίσει μάλλον ως φόβο ενώπιον της ζωής, διότι η ζωή είναι που τρομοκρατεί τους Ινδουιστές και αυτό για εύλογες αιτίες, αφού η ζωή είναι σκληρή στην ινδική χερσόνησο: αρρώστιες κάθε είδους, λιμοί εξαιτίας ξηρασιών και πλημμυρών, πόλεμοι και καταπίεση έχουν κάνει τους Ινδούς να βιώνουν τη ζωή ως μια αφόρητη σειρά από ήττες και βάσανα. Αυτό διαπλάθει τη θρησκευτικότητα των ανθρώπων. Κατά πρώτο λόγο

εμφανίζεται ο Σίβα και η συμπαίκτριά του Κάλι ως έκφραση αυτής της οδυνηρής βιώσεως της ζωής.

3. Ο φόβος ενώπιον του θανάτου

Τα διάφορα απολυτρωτικά συστήματα που έχουν ως βάση τον Ινδουισμό είναι απόπειρες απαλλαγής από τη ζωή και από τον θάνατο επίσης. Αν όμως δεν μπορεί να πετύχει κανείς μία πλήρη απελευθέρωση από τη ζωή και τον θάνατο, εν τούτοις μπορεί σε κάθε περίπτωση να μειώσει τις εκδηλώσεις της ζωής. Η Γιόγκα είναι έκφραση της αντίληψης ότι ο άνθρωπος μπορεί να ελαττώσει τα βάσανα και να ξεπεράσει το δισταγμό του μπροστά στο θάνατο μέσω του περιορισμού ή της απραξίας των φυσιολογικών ζωτικών λειτουργιών. Ένα σημαντικό κείμενο μέσα από τη φιλολογία της Χάθα Γιόγκα (Γκοράκσα Σατάκα) το εκφράζει αυτό ως ακολούθως:

«91. Εν όσω παραμένει στο σώμα η ζωτική δύναμη (πράνα), δεν φεύγει η ζωή (γίδα), αλλά αν διαφύγει η ζωτική δύναμη, τότε έρχεται ο θάνατος. Γι' αυτό πρέπει να γίνει κανείς κυρίαρχος στη συγκράτηση της πράνα.

92. Εν όσω κρατιέται η πράνα μέσα στο σώμα μέσω της συγκρατήσεως της αναπνοής, παραμένει επίσης η συνείδηση (κίττα) ελεύθερη από αρρώστεια. Τι λόγος υπάρχει τότε να φοβάται κανείς το θάνατο εφ' όσον παραμένει στεριωμένη η όραση ανάμεσα στα φρύδια;

93. Εξ αιτίας του φόβου ενώπιον του θανάτου ο Βράχμα (Θεός-Δημιουργός) είναι απησυχολημένος με το να συγκρατεί την αναπνοή (πράνα-γιάμα). Το ίδιο ισχύει για τους γιόγκι και τα άγια πρόσωπα. Γι' αυτό πρέπει κανείς να συγκρατεί την αναπνοή».

Σ' αυτό το κείμενο το κίνητρο για να κάνει κάποιος Γιόγκα είναι ο φόβος ενώπιον του θανάτου και το μέσον για να ξεφύγει κανείς από αυτόν είναι η συγκράτηση της αναπνοής. Αλλά αυτό ισχύει αντίστοιχα και για άλλες ζωτικές λειτουργίες, έτσι ώστε να τις φρενάρει κανείς, να τις σταματήσει ή να τις θέσει εκτός λειτουργίας. Για να το πετύχει κανείς αυτό χρησιμοποιεί τις διάφορες τεχνικές της Χάθα Γιόγκα.

4. Τεχνικές της Χάθα Γιόγκα

Οι ασκήσεις αναπνοής (πράνα-γιάμα) που διδάσκεται κανείς δεν έχουν ως στόχο να μάθουν κάποιον να αναπνέει καλύτερα, αλλά να μειώσουν την αναπνοή ή καλύτερα να την σταματήσουν τελείως, όπως διδάσκει το παρατεθέν κείμενο. Κατά τον ίδιο τρόπο υποτίθεται ότι λειτουργούν και οι διάφορες σωματικές στάσεις (ασάνες), δηλαδή να θέσουν εκτός λειτουργίας ολόκληρο το σώμα. Το σώμα οφείλει να γίνει εντελώς άκαμπο και απολύτως ακίνητο και σκληρό σε ασάλευτες

στάσεις. Οι λέξεις για διαλογισμό (μάντρας) που δίδονται σε κάποιον υποτίθεται ότι αποβλέπουν στο να θέσουν εκτός λειτουργίας τη σκέψη και την συνείδηση. **Συχνά πρόκειται για ονόματα θεών και σύντομες προσευχές.**

Οι συμβολικές κινήσεις του σώματος (μούντρας και μπάντας) στις οποίες εξασκείται κανείς αποσκοπούν κυρίως στο να κλείσουν και τις «εννέα πύλες του σώματος», έτσι ώστε να μην φθάνει καμμία αισθητηριακή αντίληψη στη συνείδηση. Το σώμα πρέπει να λιμοκτονήσει από εξωτερικές αντιλήψεις. Όταν συμβεί αυτό, το σώμα επιθυμεί μόνο του να εξασφαλίσει υποκατάστατες αντιλήψεις εσωτερικής φύσεως: εσώτερο φως, εσώτερους ήχους, εσώτερη όσφρηση, εσώτερη απόλαυση. Στόχος επομένως της Γιόγκα δεν είναι να βελτιώσει τη ζωή του ανθρώπου, αλλά να του προσπορίσει μία άλλη, εσωτερική ζωή ως υποκατάστατο της ζωής από την οποία θέλει να ξεφύγει. Ένα εντελώς διαφορετικό σύμπαν, μία εντελώς νέα διάσταση αναμένει τον διαλοζόμενο που είναι πρόθυμος να γίνει μαθητής και να ακολουθήσει την οδό του γκουρού. Αυτό είναι το καίριο σημείο που θα πραγματευθούμε στα τελευταία αποσπάσματα. Όλες αυτές οι τεχνικές διδάσκονται στις σχολές της Γιόγκα. Σε καμμία περίπτωση δεν είναι ουδέτερες τεχνικές, αλλά πρόκειται για τεχνικές υπερβάσεως τόσο της ζωής όσο και του θανάτου και υπηρετούν τους σκοπούς της ανωτέρας Γιόγκα.

5. Τάντρα Γιόγκα

Η ανωτέρα Γιόγκα έχει πολλά ονόματα. Αρχικά γίνεται η διάκριση ανάμεσα στη Γιόγκα του αισθήματος ή της λατρείας (Μπάκτι), στη Γιόγκα της δράσεως (Κάρμα) και στη Γιόγκα της γνώσεως (Γκνάνα). Όμως ακόμη πιο σημαντική είναι η μεγάλη ή υψηλή Γιόγκα, που ονομάζεται Τάντρα-Γιόγκα (έχει και άλλα ονόματα π.χ. Κρίγια-Γιόγκα, Λάγια-Γιόγκα, Κουνταλίνα-Γιόγκα ή Ράτζα-Γιόγκα). Οι τρεις κλασσικοί δρόμοι μέσω αισθήματος, δράσεως και γνώσεως απαιτούν πολλές ζωές και πολύ άσκηση, για να οδηγήσουν κάποιον έξω από τον κύκλο της ζωής και του θανάτου. Ανέναντι σ' αυτούς η Τάντρα-Γιόγκα είναι ο γρήγορος, αλλά συνάμα και ο σκληρός δρόμος. Αυτό διότι οι περισσότερες σχολές Γιόγκα διδάσκουν ότι βρισκόμαστε προσωρινά σε μια περίοδο παρακμής (Κάλι-Γιούγκα) που η χοντροκοπιά της πρέπει να πληρώνεται με το ίδιο νόμισμα και αυτό είναι η Τάντρα-Γιόγκα. Οι περισσότερες σχολές Γιόγκα είναι με τον ένα ή τον άλλο τρόπο ταντρικές.

Ενώ οι περισσότερες ινδουιστικές θρησκείες με τον ένα ή τον άλλο τρόπο αρνούνται τη ζωή και είτε απορρίπτουν τη σεξουαλικότητα ή πάντως την μειώνουν, η Τάντρα-Γιόγκα υιοθετεί μία πλήρως διαφορετική στάση. Και η Τάντρα θέλει να βγει έξω από τον κύκλο της ζωής και του θανάτου. Και η Τάντρα θεωρεί τη ζωή την ίδια ως ένα δηλητήριο. Αλλά η Τάντρα ισχυρίζεται ότι πρέπει κανείς να εκδιώκει το κακό με κακό και το δηλητήριο με δηλητήριο.

Σε αυτή τη συνάφεια η σεξουαλικότητα παίζει ένα σημαντικό ρόλο μέσα στη Γιόγκα. Αυτό το παρατηρεί κανείς βέβαια μόλις μετά από μια αρκετά μακρά περίοδο ενασχόλησης με αυτή τη μορφή της Γιόγκα, επειδή η Γιόγκα (όπως και πολλές άλλες ανατολικές θρησκείες) δρουν σε δύο επίπεδα και επιδεικνύουν γι' αυτό το λόγο ένα πρόσωπο προς τα έξω και ένα άλλο πρόσωπο προς τα μέσα. Σε αυτό το γεγονός αντιστοιχεί μια ιδιαίτερη γλώσσα, που είναι σαφώς διφορούμενη και η οποία όσο φανερώνει, άλλο τόσο κρύβει. Οι κεντρικές έννοιες της Γιόγκα, π.χ. μπίντου και πράνα, έχουν εν μέρει μια πολύ συγκεκριμένη σωματική σημασία και εν μέρει περισσότερο συμβολικές και πνευματικές σημασίες.

6.Ο μυστικισμός του σπέρματος

Είναι μία πάγια πεποίθηση στα κείμενα της Γιόγκα ότι ο άνθρωπος καταναλώνει τη ζωτική του ενέργεια και εκθέτει τον εαυτό του στην αρρώστια και το θάνατο, όταν δραστηριοποιείται σεξουαλικά με φυσιολογικό τρόπο. Γι' αυτό δεν πρέπει να συγκρατείται μόνο η πράνα με την έννοια της αναπνοής, αλλά και το σπέρμα (μπίντου). Η συγκράτηση της αναπνοής και όλες οι άλλες τεχνικές υπηρετούν αυτό το σκοπό. Μέσω της συγκρατήσεως του σπέρματος¹ μπορεί κανείς να κερδίσει την αθανασία ή πάντως να ξανανιώσει ο ίδιος και να αναβάλλει το θάνατο. Αλλά αν είναι να συμβεί αυτό, τότε πρέπει το σπέρμα να μεταβληθεί σε νέκταρ, αμβροσία, ελιξήριο ζωής ή όπως αλλιώς μπορεί να ονομάσει κανείς αυτό το ζωτικό ποτό. Κατά βάθος, αυτό είναι το κύριο αντικείμενο της Γιόγκα.

7.Το φίδι της κουνταλίνα

Σε αυτή τη συνάφεια δεν μπορούν να περιγραφούν οι διάφορες λεπτομέρειες, αλλά η αποκορύφωση της Γιόγκα στις διάφορες σχολές της είναι η γενετήσια ένωση ως τελετουργικό (Μαϊτούνα) συνδεδεμένο με διάφορες τεχνικές Χάθα Γιόγκα. Δηλαδή η Γιόγκα επιχειρεί να επιστρατεύσει τον οργανισμό ως την αποφασιστική εμπειρία απελευθέρωσης τόσο από τη ζωή όσο και από το θάνατο και ως μία ενοποίηση με το θείκό. Ναι, πρόκειται πράγματι για μια θεοποίηση² του ανθρωπίνου. Αυτό συμβαίνει κυρίως μέσω του διαλογισμού που έχει ως αντικείμενο το φίδι της κουνταλίνι. Η πράνα ή η ζωτική δύναμη (για την οποία έγινε λόγος στο παραπάνω παράθεμα) είναι ταυτόσημη με τη σεξουαλικότητα, η οποία αναπαριστάται με ένα φίδι που ονομάζεται κουνταλίνι (σημαίνει «τυλιγμένο μαζί»). Η κουνταλίνι πιστεύουν ότι εξαναγκάζεται να αρχίσει να κινείται από τη θέση της κάτω από τον κόκκυγα μέσω ενός καναλιού στη ραχοκοκκαλιά προς τα επάνω. Κατά την πορεία αυτή θα διατρέξει μια σειρά από σταθμούς που ονομάζονται τσάκρας. Σε κάθε περαιτέρω σταθμό κερδίζει ολοένα και μεγαλύτερη δύναμη και γίνεται συνεχώς θεικότερη. Αυτή η ψευδής θεοποίηση εκφράζεται μέσω του γεγονότος ότι ο διαλογιζόμενος αποκτά υπερφυσικές ικανότητες, π.χ. μπορεί, όπως λένε, να μετεωρίζεται ελεύθερα στον αέρα και να περνάει μέσα από τοίχους. Αυτά τα «σίντις» και η επονομαζόμενη «Σίντα-Γιόγκα» υπάρχουν τώρα σε όλο τον κόσμο και εκπροσωπούνται από τον «Υπερβατικό Διαλογισμό» που έναντι αδράς αμοιβής υπόσχεται στον διαλογιζόμενο την ικανότητα να υπερνικήσει τη βαρύτητα.

8. Ο μέγας ΘΑΝΑΤΟΣ ή η αθανασία.

Όταν το φίδι της κουνταλίνι, μετά από τις επίπονες ασκήσεις Γιόγκα, όπου εφαρμόζονται όλες οι τεχνικές της Χάθα-Γιόγκα και αποκτούν το νόημά τους, πιεστεί τελικά προς τα πάνω μέσα στην κορυφή του εγκεφάλου, τότε λαμβάνει χώρα η κοσμική απολύτρωση μέσω ενός είδους σούπερ οργανισμού. Στην πραγματικότητα μιλάμε για οργανισμικές εμπειρίες, που διαμέσου ισχυρών παραισθησιακών αισθημάτων προσλαμβάνουν έναν ιδιαίτερα βίαιο χαρακτήρα. Και αυτή ακριβώς η εμπειρία εκλαμβάνεται ως μία γενετήσια ένωση μεταξύ του θεού Σίβα, που θρονιάζεται πάνω-πάνω στον εγκέφαλο, και της συμπαικτριάς του της Κάλι, που ως η δύναμή του (σάκτι) ταυτίζεται με την κουνταλίνι. Αυτή η οργανισμική εμπειρία γίνεται αντιληπτή ως ο μεγάλος ΘΑΝΑΤΟΣ, μέσω του οποίου ξεφεύγει κανείς από τον κόσμο της πολλαπλότητας και βιώνει τη μεγάλη ελευθερία. Από εκεί ξαναγυρίζουν μονάχα οι εκλεκτοί, που ως γκουρού αφοσιώνονται στην απελευθέρωση άλλων ανθρώπων. Όλοι οι συνηθισμένοι άνθρωποι, σύμφωνα με την ίδια τη διδασκαλία της Γιόγκα, πεθαίνουν τρεις εβδομάδες μετά την πλήρη απελευθέρωση. Αυτός ο θάνατος (και μόνο αυτός) οδηγεί μακριά από κάθε ζωή και κάθε θάνατο προς την ολοκληρωτική ελευθερία.

9. Η φυγή από τον θάνατο προς τον θάνατο.

Είναι αξιοσημείωτο μια θρησκευτικότητα που ωθείται από την αγωνία ενώπιον του θανάτου να οδηγείται ίσα-ίσα προς το μεγάλο ΘΑΝΑΤΟ. Αυτό εξηγείται απ' το γεγονός ότι η Γιόγκα, όπως ειπώθηκε, καθορίζεται όχι μόνο από το φόβο ενώπιον του θανάτου, αλλά και από το φόβο ενώπιον της ζωής. Ως εκ τούτου η Γιόγκα επιζητεί να φθάσει πέραν της ζωής και του θανάτου, εκεί που θα μπορούσε να το ονομάσει κανείς αιώνιο θάνατο, ελεύθερο από κάθε τι εφήμερο, αρρώστια και απ' όλα τα βάσανα.

Όταν κανείς διαβάσει με εμπρίθεια τα κεντρικά κείμενα της Γιόγκα, θα ανακαλύψει ότι είναι πλήρως καθορισμένα από τα προβλήματα της γηράσκων. Η Γιόγκα είναι η απόπειρα του ανθρώπου να σταματήσει τη φθορά του σώματος, να αναβάλει το θάνατο και ταυτόχρονα να προετοιμάσει το θάνατο μέσω της αποχωρήσεως από τη ζωή. Αυτή η απόσυρση συμβαίνει εν μέρει κοινωνικά με το να παραιτείται κανείς από τις ανθρώπινες σχέσεις και να φεύγει στο δάσος ή στο βουνό, για να ζήσει μόνος και εν μέρει με το να απομακρύνεται κανείς πνευματικά από τα συμβάντα της ζωής. Το τελευταίο μπορεί να το κάνει κάποιος ακόμη και παραμένοντας στις κοινωνικές του σχέσεις ως αρχηγός οικογενείας. Επομένως η Γιόγκα είναι κάτι για γέροντες, στη πραγματικότητα μόνο για γέροντες. Αυτό έγκειται στη φύση του πράγματος ως συνέπεια ήδη του μυστικισμού του σπέρματος, για τον οποίο έγινε λόγος.

10. Γιόγκα για το καλό της υγείας.

Πολλοί μαθητές εξασκούμενοι στη Γιόγκα θα αντιτείνουν ότι όλη αυτή η θεωρητικολογία τους είναι αδιάφορη, επειδή αυτοί είχαν καλές προσωπικές εμπειρίες από τη Γιόγκα. Λένε ότι χάρις σ' αυτή έγιναν υγιέστεροι. Αυτό οφείλει κάποιος να το σεβαστεί, αλλά και να το κατανοήσει σωστά.

Ένα παράδειγμα μπορεί να το φωτίσει αυτό: υπάρχουν πράγματι πολλοί νεαροί άνδρες, στους οποίους ο χρόνος της στρατιωτικής θητείας έχει κάνει καλό. Γυμνάσθηκαν σωματικά και έμαθαν ως ένα βαθμό να ελέγχουν τον εαυτό τους. Αυτό ενίσχυσε την υγεία τους. Αυτό όμως δεν αναιρεί το γεγονός ότι ο στρατός έχει έναν εντελώς διαφορετικό σκοπό. Κατά παρόμοιο τρόπο ο στόχος της Γιόγκα δεν ταυτίζεται με τις θετικές παρενέργειες που διαπιστώνονται. Στην πραγματικότητα συμβαίνει ώστε πολλοί διαλογιζόμενοι μετά από μια περίοδο θετικών παρενεργειών³ να βιώνουν άκρως ανησυχητικές βλαβερές επιδράσεις. Εμείς τις χαρακτηρίζουμε ως βλαβερές επιδράσεις, **αλλά στην πραγματικότητα πρόκειται για τις επιδιωκόμενες επιδράσεις.** Αυτό σημαίνει ότι βήμα προς βήμα χάνει κανείς την ικανότητα να ζει μια ζωή στραμμένη προς τα έξω μέσα σε αγάπη και εξάρτηση από τους άλλους. Η Γιόγκα απομονώνει τον άνθρωπο βήμα προς βήμα, έτσι ώστε να μην μπορεί κάποιος πλέον να προσεγγίσει τον άλλο. **Ταυτόχρονα γίνεται κανείς συν τοις άλλοις ασυνείδητα όλο και πιο ινδουιστής, αφού η πρακτική της Γιόγκα δημιουργεί και θεωρία της Γιόγκα.**

11. Οδηγείται κανείς προς τα εκεί που δεν θέλει.

Όταν κάποιος αρχίζει να κάνει Γιόγκα επειδή θέλει να γίνει ινδουιστής, τότε όλα είναι φυσικά εντάξει, διότι πρέπει να σεβασθούμε την θρησκευτική ελευθερία. Εν τούτοις το πρόβλημα είναι ότι οι περισσότεροι μέσω της Γιόγκα οδηγούνται προς τα εκεί όπου δεν θέλουν πραγματικά να πάνε. Γίνονται άνθρωποι που εντάσσονται σε άλλο σύστημα κανόνων και αξιολογήσεων. Μεταβάλλονται σε ινδουιστές και αυτό δεν ήταν καθόλου επιδίωξή τους. Άρχισαν με τη Γιόγκα επειδή τους την προσέφεραν ως μια τέχνη ζωής, αλλά η Γιόγκα είναι, όπως δείξαμε, μια τέχνη θανάτου που γεννήθηκε αρχικά για να βοηθήσει γερασμένους Ινδούς να ξεπεράσουν το φόβο του θανάτου στα τελευταία δύσκολα χρόνια της ζωής τους.

Όταν κάποιος θέλει να αυτοθεοποιηθεί και όταν θέλει να δραπετεύσει από την καθημερινή ζωή όπου ζει με άλλους ανθρώπους, τότε η Γιόγκα είναι ο δρόμος που πρέπει να του υποδειχθεί. Όταν κάποιος θέλει βήμα προς βήμα να αποχωρισθεί από τη χριστιανική του πίστη και από την αγάπη που αυτή η πίστη συνεπάγεται προς τους συνανθρώπους και τη ζωή, τότε η Γιόγκα είναι το μοναδικά σωστό. Όμως οι περισσότεροι καταλήγουν ανυποψίαστοι στη Γιόγκα, διότι ανάμεσα στα άλλα υπάρχουν πολλοί Χριστιανοί που υπερασπίζονται τη Γιόγκα και που αρνούνται τις πραγματικές προθέσεις της. Γι' αυτό είναι απαραίτητο να κάνουμε γνωστή την αλήθεια για τη Γιόγκα, όχι για να κλέψουμε το ψωμί από τους δασκάλους της Γιόγκα ή τους μαθητές από τους γκουρού, αλλά για να παραχωρήσουμε κάποιες συμβουλές σε εκείνους που δεν μπορούν να διακρίνουν την κατάσταση μόνοι τους.

Για εκείνους που πιστεύουν ότι τους είναι απαραίτητος ο διαλογισμός μπορούμε να τους παραπέμφουμε στον χριστιανικό διαλογισμό⁴ ως λύση. Αυτός όμως είναι διαμετρικά αντίθετος με τη Γιόγκα. Ο χριστιανικός διαλογισμός δεν επιδιώκει να μας κάνει θεούς και να μας «απελευθερώσει» από ζωή και θάνατο, αλλά να μας οδηγήσει στον θεό, ο οποίος με την Ανάσταση μας έχει λυτρώσει από το δίλημμα του οποίου έκφραση αποτελεί η Γιόγκα.

12. Παρατηρήσεις.

Τα σημαντικότερα κείμενα για τη κατανόηση της Γιόγκα είναι τα λεγόμενα «Γκοράκσα Σατάκα», τα οποία προέρχονται ίσως από τον 12ο αιώνα, δηλαδή είναι σύγχρονα του δικού μας Μεσαίωνα.

Τρία έγκυρα κείμενα χρησιμοποιήθηκαν για αυτή την παρουσίαση, τα οποία και τα τρία είναι μεταγενέστερες γραφές:

Το «Σίβα Σαμχίτα», μετάφρ. Ρ.Β.Σ.Κ. Βάσου, Νέο Δελχί 1979, 87 σελίδες.

Το «Γκεράντα Σαμχίτα», μετάφρ. Ρ.Β.Σ.Κ. Βάσου, Νέο Δελχί 1975, 59 σελίδες.

Το «Χάθα Γιόγκα Πραντιπικά», μετάφρ. Π. Σιν, Νέο Δελχί 1975, 68 σελίδες (διανέμεται από το Σωματείο Ανατυπώσεως Ανατολικών Βιβλίων, Οδός Ράνι Γιάνσι 54, Νέο Δελχί 110055 Ινδία).

Αυτά τα κείμενα είναι επίσης τμήμα των «Ιερών βιβλίων των Ινδουιστών», τόμος 15, 1-4 (No 4: Φιλοσοφία της Γιόγκα), Οργανισμός Αλλαχαμπάντ, Ινδία 1911-15, παρατίθεται από την έκδοση ΑΜΣ Πρες, Νέα Υόρκη 1974.

Επίσης η κλασική έκθεση της Γιόγκα στο «Πατάντζαλι Γιόγκα Σούτρα» που ανάγεται στην προ Χριστού εποχή («Ιερά βιβλία των Ινδουιστών», Τόμος 4, ΑΜΣ Πρες, Νέα Υόρκη 1974).

Η σημαντικότερη δυτική παρουσίαση της Γιόγκα είναι του Μίρτσεα Ελιάντε «Γιόγκα, αθανασία και ελευθερία», 515 σελίδες, Φρανκφούρτη, Ίνζελ Φερλάγκ 1977.

13. Γλωσσάριο.

Ασάνα: κατά λέξη «κάθισμα» ή «στάση», ιδιαίτερη στάση του σώματος στο σύστημα της Γιόγκα.

Βράχμα: από το «βρχ», που σημαίνει «ανάπτυξη», ο θεός-δημιουργός στον Ινδουισμό.

Τσάκρα: κατά λέξη «τροχός», ενεργειακό κέντρο του σώματος.

Κάλι Γιούγκα: από το «κάλι» (=σκοτεινό) και «γιούγκα» (=συμπαντικός χρόνος), δηλαδή η τελευταία και σκοτεινότερη από τις επαναλαμβανόμενες εποχές.

Μόκσα: από το «μκς» (αποτινάζω, απελευθερώνομαι), απελευθέρωση από τον κύκλο των μετενσαρκώσεων.

Μούντρα: κατά λέξη «σφραγίδα» ή «σημάδι», τελετουργικές χειρονομίες και κινήσεις των δακτύλων.

Πράνα: «να αναπνέεις από τη μύτη και το στόμα», δηλαδή η ζωτική ενέργεια.

Σάκτι: κατά λέξη «δύναμη», η σύντροφος ανδρικών θεοτήτων.

Σίβα: κατά λέξη «επιτυχής», «ευνοϊκός», από πολλούς Ινδούς λατρεύεται ως ο ύψιστος θεός, εκπροσωπεί την αρχή της καταστροφής και του θανάτου, από τον οποίο εκπηγάει συνεχώς καινούργια ζωή.

* Την μετάφραση εξεπόνησε ο κ. Γρηγόριος Μπάγκαβος, θεολόγος – φιλόλογος.

1. Σημ. Π.: Αυτό δεν σημαίνει κατ' ανάγκην αποχή από τη σεξουαλική δραστηριότητα, αλλά -όπως το λέγει ο Δανός καθηγητής- σημαίνει συγκράτηση του σπέρματος στη διάρκεια της σεξουαλικής δραστηριότητας. Πρόκειται για την σεξουαλική μαγεία ή ερωτική αλχημεία του αποκρυφισμού-νεογνωστικισμού.

2. Σημ. Π.: ενν. ψευδή.

3. Σημ. Π.: Αυτές θα τις είχαν, έτσι κι' αλλιώς, οποιαδήποτε σωματική άσκηση και αν έκαναν. Ένα από τα προβλήματα είναι και το ότι με την άσκηση της Γιόγκα ανατρέπεται η ορμονική ισορροπία στο ανθρώπινο σώμα, λόγω της πιέσεως που υφίστανται οι ενδοκρινείς αδένες κατά την διάρκεια των αφύσικων στάσεων (ασάνες) που παίρνει ο ασκούμενος στη Γιόγκα (βλ. σχετικά το βιβλίο του Διονυσίου Φαρασιώτη, Οι γκουρού, ο νέος και ο Γέροντας Παῖσιος, Θεσσαλονίκη 2000. Αλλά βέβαια το σημαντικότερο πρόβλημα είναι οι πνευματικές (κυρίως) και οι ψυχολογικές (κατά δεύτερο λόγο) παρενέργειες της Γιόγκα.

4. Σημ. Π.: Ίσως με τον όρο αυτόν ο Δανός καθηγητής εννοεί την ησυχαστική νοερά προσευχή.

ΠΗΓΗ: ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ»
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2005
ΤΕΥΧΟΣ 44

Ο Ιησούς τους είπε: Προσέχετε μη σας πλανήσει κανείς.

Μτ κδ' 5

